

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

60-1

100 Státní archeologický ústav 100 let moderní archeologie v českých zemích

BRNO 2019

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 60
Volume 60

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Lumír Poláček

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Rudolf Procházka, Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Zdeňka Pavková, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Šimon Ungerman

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce

Mušov, „Na pískách“. Fragment lučkovité spony s pravoúhlou destičkou
a knoflíky (obr. 3, str. 146).

Cover Photography

Mušov, “Na pískách”. Fragment of the square-headed bow brooch decorated
with knobs (Fig. 3, Pg. 146).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2019
Náklad 400 ks

Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2019 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

MOKRÁ-HORÁKOV (K. Ú. HORÁKOV, OKR. BRNO-VENKOV)

„Ořechová hora/Ořechová seč“, parc. č. 817. JeK. Sídliště. Záchraný výzkum.

Lokalizace naleziště 27: WGS-84: 49.2098256N, 16.7320203E.

Minimálně jedno naleziště v okolí exploatačních areálů z mladšího neolitu na Ořechové hoře náleží k osídlení jevišovické kultury. Nepřímo datované jsou pak dva svahové objekty, které by mohly vykazovat těžbu karbonských hornin (slepence, droby, valouny) v období JeK na horákovské straně žlábku Bahenec mezi výšinným sídlištěm JeK v trati „Panský“ (Kos 2002) a Mokerskou myslivnou (nal. č. 19–20, 21–22).

Petr Kos

Literatura

Kos, P. 2002: Výšinné sídliště z pozdní doby kamenné u Mokré, okr. Brno-venkov. *Pravěk* Nová řada 11/2001, 101–113.

Resumé

Mokrý-Horákov (Kat. Horákov, Bez. Brno-venkov), „Ořechová hora/Ořechová seč“. Jevišovicer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

MOKRÁ-HORÁKOV (K. Ú. MOKRÁ, OKR. BRNO-VENKOV)

„Dlouhé Kopaniny“. Parc. č. 966/1, 966/49, 966/50, 966/52, 966/55. JeK (?). Sídliště, hrob. Záchraný výzkum.

Koncem roku 2018 byl v souvislosti s rozsáhlou výstavbou RD Kopaniny zahájen ZAV na výšinné lokalitě Mokrý-Dlouhé Kopaniny. Po zahájení proběhly skrývky komunikací a prvních pěti ploch pod budoucími RD v severozápadní části satelitu. Při skrývce pod domy č. 17 byla objevena kulturní vrstva a č. 18 žárový hrob se zlomky pravěké keramiky – snad z období eneolitu. Při skrývce komunikace v jihovýchodní části plochy zachyceny podobné zlomky keramiky s jedním okrajem, který by mohl poukazovat na zařazení do období jevišovické kultury. Osídlení by mohlo vykazovat vztah k výšinnému sídlišti, které leží na protější straně údolí Bahence, z jehož okolí jsou nověji zvažovány pozůstatky pravěkého dolování karbonských hornin (Kos 2002).

Petr Kos

Literatura

Kos, P. 2002: Výšinné sídliště z pozdní doby kamenné u Mokré, okr. Brno-venkov. *Pravěk* Nová řada 11/2001, 101–113.

Resumé

Mokrý-Horákov (Kat. Mokrý, Bez. Brno-venkov), „Dlouhé Kopaniny“. Jevišovicer Kultur (?). Siedlung, Grab. Rettungsgrabung.

MORAVANY (K. Ú. MORAVANY U BRNA, OKR. BRNO-VENKOV)

„Brněnské lány“. Eneolit. Sídliště. Záchraný výzkum.

Lokalizace: S-JTSK – 1164790.42:599733.78 a 1164716.80:600342.96.

V červenci a srpnu roku 2018 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v v. i., záchraný archeologický výzkum na pozemku p. č. 739/93 ve střední části polní tratě „Brněnské lány“ v souvislosti s budováním nového zemního kabelového vedení VN mezi rozvodnami Brno-Bohunice a Moravany.

Liniový výkop, vedený ve směru od Z k V napříč uvedenou tratí, porušil celkem 4 zahloubené sídlištní objekty, jež byly rozmístěny v poměrně velkých rozstupech od sebe. Dva z nich bylo možné na základě získaných zlomků keramických nádob alespoň rámcově zařadit do eneolitu. Dosud neevidovaná lokalita je situována v nadmořské výšce mezi 242 až 260 m, na temeni a východním svahu plochého návrší, které se zvedá nad pravým břehem řeky Leskavy.

Richard Bíško, Jiří Kala, Michal Přichystal

Resumé

Moravany (Kat. Moravany u Brna, Bez. Brno-venkov), „Brněnské lány“. Äneolithikum. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. SLAVONÍN, OKR. OLOMOUC)

Arbesova ulice. JoK. Sídliště. KŠK. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

Lokalizace: S-JSTK (X:Y) – 1123683.89:548295.68; 1123696.14:548261.68; 1123772.65:548292.43; 1123758.90:548324.93.

V dubnu až září 2018 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc záchranný výzkum polykulturní lokality na ploše stavby budoucí infrastruktury v Olomouci-Slavoníně (p. č. 533/202, 533/208, 533/218, 533/248). Lokalita leží na mírném svahu obráceném k východu s nadmořskou výškou 211–212 m. Výzkumy navázaly na předchozí aktivity v letech 2004, 2008, 2013, 2016 a 2017 (Kalábek 2004, 2014, 2017, 2018, Vránová 2009). Na skryté ploše o velikosti 0,27 ha bylo prozkoumáno 38 sídlištních objektů datovaných do eneolitu (jordanovská kultura) a 232 kostrových a žárových hrobů z eneolitu (kultura se šňůrovou keramikou), KLPP a latěnu.

Většina zachycených objektů náleží již známému jordanovskému sídlišti. Jsou zde zastoupeny zásobní jámy, soujámí a pozůstatky dvou či tří nadzemních domů (struktura 7 a 9). Domy byly vymezeny obvodovými žlábkami s půdorysem ve tvaru velkého U. Dochovaný rozměr struktury 7 dosahuje minimálně 14,3 m délky a 5,6 m šířky s orientací SSV-JJZ a struktura 9 dosahuje dochované minimální délky 3,8 m a 5,8 m šířky s orientací SSZ-JJV. Možný pozůstatek třetí stavby představuje žlábek (obj. 348) orientovaný shodně s předchozími strukturami (SSV-JJZ) o délce 2,5 m. Ze svrchní vrstvy soujámí (obj. 347) pochází velké množství štípané industrie (rámcově přes 1000 ks čepelí, úštěpů a jader). Kromě keramiky a výše zmíněné štípané industrie byly z výplní objektů získány i broušené nástroje, zlomky zvířecích kostí a pozůstatky lidského skeletu (obj. 360).

Pohřebiště KŠK navazuje na zjištění z předchozí sezóny 2017 (Kalábek 2018, 151). V linii dlouhá 73 m bylo zachyceno šest dalších kostrových hrobů (H17, H18, H121, H166, H197, H242). V obdélných hrobových jamách s rozměry 1,48–2,3 × 1–1,9 × 0,18–0,88 m a s orientací SSV-JJZ (H17), SSZ-JJV (H18), S-J (H121), JZ-SV (H166), JJZ-SSV (H197), J-S (H242) byly zachyceny pozůstatky téměř strávených skeletů s pohřební výbavou skládající se z keramiky (poháry, hrnce, džbány, misky), štípané industrie, broušené industrie (sekera, sekeromlat) a měděných ozdob (kroužky, spirálky). Rozmístění hrobových jam naznačuje, že zde byly původně mohylové násypy.

Marek Kalábek, Lukáš Šín

Literatura

Kalábek, M. 2004: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 45, 145.

Kalábek, M. 2014: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 55(1), 184.

Kalábek, M. 2017: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 58(1), 195.

Kalábek, M. 2018: Olomouci (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 59(1), 150–151.

Vránová, V. 2009: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 50, 271–272.

Resumé

Olomouc (Kat. Slavonín, Bez. Olomouc), Arbesova Straže. Jordanów Kultur. Siedlung. Schnurkeramik. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. SLAVONÍN, OKR. OLOMOUC)

Za Křenkovým. Ulice Františka Řeháka. Lengyelská kultura. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JSTK (X:Y) –
1123854.87:548190.68; 1123851.62:548152.17;
1123889.88:548168.18; 1123889.63:548204.43.

V červenci a srpnu 2018 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc záchranný výzkum na stavbě budoucích rodinných domů v Olomouci-Slavoníně (p. č. 533/199, 533/200, 533/201). Lokalita leží na mírném svahu obráceném k východu s nadmořskou výškou 210–212 m. Na skryté ploše o velikosti 0,37 ha bylo prozkoumáno 36 sídlištních objektů datovaných do eneolitu (lengyel) a latěnu.

Časně eneolitickému osídlení náleží rozsáhlé lengyelské soujámí s bohatými nálezy keramiky a mazanice. Na několika zlomcích keramiky byla rozpoznána bílá barva.

Marek Kalábek

Resumé

Olomouc (Kat. Slavonín, Bez. Olomouc), Františka Řeháka Straže. Lengyel Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

OTROKOVICE (K. Ú. KVÍTKOVICE U OTROKOVIC, OKR. ZLÍN)

„Chmelín“. KŠK. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Lokalizace stavby: ZM ČR 1:10 000 list 25-31-24, blízké okolí bodu 154/53 mm od Z/J s.č.

Rozsáhlejší předstihový výzkum JV obchvatu Otrokovic (podrobněji viz oddíl *Doba bronzová*) zasáhl